

Luleå stifts
HÅLLBARHETSSTRATEGI

2022–2025

Innehåll

- 3 Förord
- 4 Syfte och mål
Stiftsorganisationens roll
- 5 Relaterade dokument
Barnrättsperspektiv och analys – barnens särställning
- 6 Samiskt och arktiskt perspektiv
- 7 Om begravningsverksamheten
Om fokusområden och kopplingen till stiftets plan för verksamhet och ekonomi
- 8 Fokusområden 2022–2025
- 10 Prästlönetillgångarna
- 12 Uppföljning och perioden 2026–2030

Foto

Håkan Sjunnesson/Luleå stift, Gustaf Helsing/Ikon, Magnus Aronson/Ikon,
Ola Johansson/Luleå stift, Emma Berkman/Luleå stift

Förord

Som nybliven biskop i Luleå stift lärde jag mig snabbt ett nytt ord, nollgenomslag. Det används för att benämna när temperaturen skiftar över och under noll grader på vinterhalvåret. Fler nollgenomslag gör att pudersnön smälter och fryser till en tjock isskorpa. Renarna känner inte längre lukten av den lav som växer under snön och får svårare att krasa fram den. Genom klimatförändringarna har antalet nollgenomslag ökat markant i norra Sverige och det krävs stödutfodring för att hålla renarna vid liv. Kylan är inte längre stabil under vintern. I framtiden kommer det att bli ännu värre och det är ett reellt hot mot rennäringen.

“Allt vad ni vill att människorna ska göra mot er, det ska ni också göra mot dem.” (Matt. 7:12) är ett bibelord som kommer i skarpt läge när vi i den så kallade västvärlden använder jordens resurser på ett sådant sätt att det drabbar såväl urfolken som många andra folk som lever på andra delar av jordklotet. Och de som bidragit minst till klimatförändringen är de som drabbas värst.

Vi tar också jordens resurser från mänsklighetens barn, barnbarn och barnbarnsbarn. Därför måste nu varje beslut, och icke-beslut, prövas utifrån dess konsekvenser för kommande generationer. Luleå stift vill ta detta ansvar utifrån vår verksamhet och vårt uppdrag. Det är stora och krävande omställningar som klimatkrisen ställer oss inför, men de kan också leda oss till ett liv som är mera helt än splittrat och som bättre motsvarar det liv vi tror att Gud har skapat oss till att leva. Vi behöver varken klamra oss fast vid materiella ting eller gamla vanor. Vi är fria, också om våra liv måste levas på enklare sätt.

Det är ingen slump att orden ekonomi, ekologi och ekumenik har samma rötter. De kommer ur det grekiska ordet för hus: oikos. Oikoumene, hela vår jord, är vårt gemensamma hem. Ekologin är läran om samspelet i detta hem, ekonomin är hushållandet med hemmets gemensamma resurser, och ekumeniken handlar om hemmets gemenskap och samspel. Oikos visar på ett så tydligt sätt hur allt hänger ihop. När vi biskopar skrev: “Ett biskopsbrev om klimatet” var det ett sätt att beskriva detta oikos och visa att hela frågan om klimat och hållbarhet på ett tydligt sätt behövde uppmärksammas i Svenska kyrkan, i vår gemenskap, i vår tro och vårt liv. Vi behöver fakta-kunskaper, men också längtan efter förändring och mod att ompröva tidigare självklarheter. “Ty Gud har inte gett oss modlöshetens ande, utan kraftens, kärlekens och självbesinningens.” (2 Tim.1:7). Vår kristna tro kan både frigöra kraft till handling och bevara oss från lagiskhet och moralism.

I det traditionella samiska förhållningssättet till naturen finns tre grundhållningar, nämligen att be om lov innan vi använder något, att tacka och att välsigna. Om allt fler av oss tar till oss dessa tre förhållningssätt kommer samspelet med naturen att ske betydligt mer respektfullt. Vi människor måste göra allt vi kan för att ta vårt ansvar, samtidigt som vi lägger vår framtid i Guds händer.

Åsa Nyström
Biskop, Luleå stift

Syfte och mål

”Även om jorden skulle gå under i morgon skulle jag plantera mitt äppelträd idag...” citatet tillskrivs Martin Luther.

Som kristna har vi ett uppdrag att förvalta jorden – bruka den och att arbeta för skapelsens återuppbyggande. Klimatförändringarna förändrar förutsättningarna för allt liv. Högre risk för kraftiga skyfall, stormar och långvariga värmeböljor hotar människor, vår livsmedelsförsörjning och i förlängningen även demokratin i världen. Detta innebär att vi här och nu måste skapa förutsättningar för att möta framtiden och därmed ge hopp för barn och unga.

Svenska kyrkan har verkat i tider av såväl stora som små kriser. Kristen tro uttrycks genom beaktelsen i ord och handling. Vi är nu åter i en tid av stora utmaningar. Som kyrka måste vi vara beredda att hantera effekterna av vår samtids viktigaste fråga om klimat och miljö. För att kunna göra detta behövs konkreta handlingar – som att sätta upp solceller, eller köra

fordon på el. Genom att agera för klimat och miljö fullföljer Svenska kyrkan sin kallelse.

Hållbarhetsstrategin syftar till att ge en sammanhållen strategi och helhetsgrepp för stiftets arbete kopplat till hållbarhet. En viktig del i detta är klimatfrågor och därmed finns en tydlig koppling till den nationella planen: ”Svenska kyrkans färdplan för klimatet”. Strategin ska fungera som ett styrdokument för hållbarhetsarbetet i Luleå stift. I detta ingår såväl stiftets främjande och tillsyn som arbetet inom stiftskansliet.

Målen i strategin ska bidra till att församlingar, pastorat och stiftsorganisation utvecklar sitt hållbarhetsarbete på ett sätt som gynnar både verksamheten och en hållbar utveckling regionalt och globalt.

Mot bakgrund av att stiftsstyrelsen i Luleå stift är styrelse både för stiftsorganisationen och prästlönetillgångarna omfattar denna strategi både stiftet och prästlönetillgångarna.

Stiftsorganisationens roll

Luleå stift har under lång tid bedrivit ett aktivt miljöarbete med fokus bland annat på miljödiplomering och ekoteologi, ett arbete vi vill ta tillvara och utveckla. Luleå stift ska arbeta med målen i ”Svenska Kyrkans färdplan för klimatet”, där stiftsorganisationen åtar sig att arbeta för att uppfylla färdplanens mål om att bli klimatneutrala till år 2030 och där denna strategi är en första etapp 2022–2025 på vägen dit.

Ett centralt perspektiv vid utformningen av strategin har varit att den ska utgöra en ram för stiftet att stödja församlingar utifrån deras förutsättningar, behov och önskemål. Stiftet ska var både en inspiratör och ge stöd, men även utmana församlingarna i det bitvis tuffa arbetet att ställa om verksamhet

och beteenden. Strategin ska säkerställa att Svenska kyrkan har en hög och tydlig ambition. Stiftskansliet egna interna arbete ska i detta sammanhang vara en källa till inspiration och synliggöra möjligheter och utmaningar i stort och smått.

För att kunna uppfylla målen i strategin behöver stiftet även samtala med och utmana andra organisationer och företag. Det kan handla om aktörer inom skogsindustrin, leverantörer till församlingar, regionala aktörer inom hållbarhetsområdet med flera. Stiftets nätverk och relation med ett stort antal regionala och lokala aktörer är i detta sammanhang en stor och viktig resurs i arbetet med att bidra till ett hållbart samhälle.

Relaterade dokument

Ett biskopsbrev om klimatet

I "Ett biskopsbrev om klimatet" konstateras att "Klimatkrisen sannolikt är den största gemensamma utmaningen som mänskligheten någonsin stått inför". Biskopsbrevet publicerades första gången 2014 och reviderades 2019. Det innehåller en teologisk grund för Svenska kyrkans engagemang i klimatfrågor, tillsammans med uppmaningar till stift, församlingar och pastorat – men även politiker och människor i allmänhet – att inom sitt område ta ansvar för klimatkrisen. "Ett biskopsbrev om klimatet" är utgångspunkten för Svenska kyrkans färdplan för klimatet.

Färdplan för klimatet

"Svenska kyrkans färdplan för klimatet" – hädanefter kallad för "färdplanen" initierades genom ett beslut av kyrkomötet och utarbetades av Svenska kyrkans nationella nivå tillsammans med stiftet. Färdplanens övergripande effektmål är att Svenska kyrkan ska vara klimatneutral till år 2030.

Färdplanen består av klimatrelaterade mål inom områden som till exempel kyrkans uppdrag, transporter, energianvändning och konsumtion, där

ambitionen med färdplanen är "att skapa och vidareutveckla kompetens och förmågor på stifts-/pastorats- och församlingsnivå", där församling/pastorat och stift kan ansöka om projektmedel för egna projekt med koppling till något av målen i färdplanen.

Nulägesbeskrivning hållbar utveckling Luleå stift 2021

Stiftet har sammanställt en nulägesbeskrivning kopplat till hållbarhetsarbetet inom stiftet. Detta arbete utfördes under januari till och med maj 2021 och syftar till att på ett övergripande plan beskriva såväl församlingarnas som stiftskansliets hållbarhetsarbete, med fokus på miljö och klimat.

Nulägesbeskrivningen baserades bland annat på 42 intervjuer med 25 av 33 församlingar/pastorat. Intervjuerna hölls med kyrkoherdar, personal i arbetsledande ställning inom fastighet- och kyrkogårdsförvaltningar samt miljögruppen i miljödiplomerade församlingar. Nulägesbeskrivningen är kompletterad med statistik från "ekonomisk redogörelse" (2019) samt inköpsanalyser från församlingarnas inköp under 2020.

Barnrättsperspektiv och analys – barnens särställning

Omsorg om barn är centralt för kristen tro. I inledningen av kyrkoordningen konstateras att "Kyrkans uppgift är att för alla klargöra vad dess tro, bekännelse och lära innebär. Svenska kyrkan inbjuder alla att

tillhöra trons folk och dela dess liv. I kristen tro intar barnen en särställning och de behöver därför särskilt uppmärksammas i Svenska kyrkans verksamhet".

Enligt barnkonventionen, som är lag sedan år 2020, ska vi – bland annat – i första hand beakta vad som bedöms vara barnets bästa vid alla beslut som rör barn. Frågor om hållbarhet och klimat är centrala ur ett barnperspektiv. De beslut som tas idag får stor betydelse för kommande generationer som ska leva i den värld som dagens vuxenvärld lämnar efter sig. De negativa effekterna av klimatförändringarna kommer att drabba mänskligheten långt in på 2100-talet och riskerar att lämna stora delar av världen obebodda. FN räknar med upp till 250 miljoner klimatflyktingar år 2050 om inte kraftfulla åtgärder vidtas. I spåren av detta ökar risken för att barn utsätts för våld och trafficking och att barn inte får sina behov tillfredsställda – som exempelvis rätten till utbildning. Alla organisationer och vuxna individer har ett ansvar för barns framtid och ska agera för att barn idag ska kunna känna framtidshopp – och arbeta för att barn kan leva och utvecklas på en planet där människan inte äventyrar kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.

Samiskt och arktiskt perspektiv

Luleå stift har åtagit sig att verka för de åtaganden som gjorts i försoningsarbetet mellan Svenska kyrkan och det samiska folket. Stiftets geografiska läge – hela stiftet ligger i Sápmi – gör att vi har ett särskilt ansvar att uppmärksamma och agera i frågor som rör samer och rennäring. Norra Sverige påverkas på olika sätt genom nyetablering av stora industrier, vindkraft, möjlig utökad gruvverksamhet och fortsatt skogsbruk. Detta är exempel på verksamheter och samhällsförändringar som på olika sätt kan påverka förutsättningarna för samer och rennäring inom stiftet.

Sverige är ett av åtta länder som räknas till den arktiska regionen där temperaturhöjningen sker snabbare än i södra delarna av världen. Till följd av den snabba uppvärmningen börjar bland annat nya farleder i Arktis öppnas och det finns risk för ökade geopolitiska spänningar i området.

Luleå stift har även ett väl utvecklat samarbete inom "Samarbetsrådet för kristna kyrkor i Barents-regionen" (SKKB), som består av nio stift från Sverige, Norge, Finland och Ryssland. Där är miljö- och klimatfrågor ett prioriterat område.

Om begravningsverksamheten

En viktig del av församlingarnas uppdrag är att vara huvudmän för begravningsverksamheten. Huvudmännens uppdrag regleras i lag och utförs självständigt av varje huvudman. Länsstyrelsen utser ett begravningsombud för varje kommun i syfte att kunna granska och stödja huvudmännen.

Ur ett hållbarhetsperspektiv är det väsentligt att församlingar även inom ramen för huvudmannaskapet har en tydlig ambition att värna skapelsen. Det är extra tydligt när det gäller ansvaret för hantering av begravningsmark och de fordon, maskiner, drivmedel och kemikalier som används i verksamheten.

Stiftet har ur ett lagperspektiv ingen formell roll avseende huvudmannaskapet. I kyrkoordningen uttalas dock att stiftens främjande även ska omfatta huvudmannaskapet ur olika perspektiv. I detta uppdrag ingår exempelvis frågor som rör kyrkoantikvariska aspekter på kyrkogårdar, men även frågor om miljö och andra hållbarhetsfrågor. Av intervjuerna¹ framgår en tydlig förväntan från huvudmännen att stiftet ska vara stödjande och drivande i miljöfrågor kring begravningsverksamheten i allmänhet och krematorieverksamheten i synnerhet.

¹ Nulägesbeskrivning Luleå stift 2021

Om fokusområden och kopplingen till stiftets plan för verksamhet och ekonomi

Fokusområden är beteckningen på de områden som stiftskansliet ska fokusera sitt arbete till under den aktuella perioden. Områdena har sin grund i "Svenska kyrkans färdplan för klimatet", men har anpassats till de regionala förutsättningarna som finns i Luleå stift.

Det konkreta arbetet kopplat till varje fokusområde utarbetas och resurssätts i den löpande verksamhetsplaneringen. På detta sätt är strategin ett styrande dokument som tillsammans med stiftets plan för verksamhet och ekonomi beskriver vilka mål som stiftskansliet ska verka för att de uppnås. På detta sätt säkerställs att målen omsätts i konkreta aktiviteter.

Fokusområden 2022–2025

KYRKANS UPPDRAG

”Vi måste få till ett helhetstänk som grundar sig i förvaltarstanken.”²

Kyrkoherdarna i församlingarna inom Luleå stift efterlyser en helhetsbild på kyrkans grundläggande uppdrag och hållbarhetsarbete, samtidigt som de vill undvika ytterligare krav och tung dokumentation.³

När miljö- och klimatarbete bedrivs som projektliknande arbeten vid sidan av den ordinarie verksamheten uppstår ofta utmaningar. Det handlar ofta om att arbetet blir mer resurskrävande, risk för byråkratisering och att verksamheten inte blir uthållig – till exempel att verksamheten upphör om en eldsjäl slutar. Ett integrerat hållbarhetsarbete innebär att alla aspekter av hållbarhet finns med från början inom alla verksamhetens områden. Detta kräver att personal, ledning och förtroendevalda har kunskap och rätt ledningssystem för att kunna utföra sina uppgifter i linje med en hållbar utveckling.

”Människor vet inte längre varför de ska vara medlemmar i kyrkan.”⁴

Viljan bland församlingarna i Luleå stift att berätta om sitt arbete är stor – mycket eftersom de upplever att människor i allmänhet inte är medvetna om allt gott som händer. Kyrkans förmåga att motivera medlemskap är avgörande när kyrkoavgiften minskar – och därmed också möjligheterna att skapa en verksamhet som ger grund för ett levande församlingsliv.

Målbild

- Alla invånare inom Luleå stift har tillgång till information om församlingarnas hållbarhetsarbete och vill stödja verksamheten.
- Personer i ledarposition i församlingar har den kunskap som krävs för att driva och leda ett integrerat hållbarhetsarbete på en teologisk grund.
- Luleå stift integrerar hållbarhetsfrågor i samtliga relevanta interna och externa processer som exempelvis visitationsprocessen.

Mål år 2022–2025

- Luleå stift ska verka för församlingarnas hållbarhetsarbete, och utmaningarna som hör ihop med detta kommuniceras och synliggörs.
- Luleå stift ska säkerställa att det finns god möjlighet till fortbildning inom ledning och styrning som inkluderar miljöledningsperspektiv. Ett fokus ska finnas på frågor med inriktning mot ett hållbart ledarskap och hållbara verksamheter.

ENERGI

Att använda energi mer effektivt samt att gå över till förnybara energikällor är utmaningar Sverige och världen just nu möter. I Norrbotten och Västerbotten står vi inför en period där den industriella sektorn kommer att utvecklas stort med flera tunga nyetableringar som innebär att mycket stora mängder el kommer att behövas. Till detta kan vi räkna med osäkerhetsfaktorer som ett elnät med stora behov av utbyggnad samt övergången till förnyelsebara energikällor – vilka kan komma att skapa stora variationer i pris och tillgång på el.

Stiftets församlingar förbrukar betydande mängder energi kopplat till bland annat det stora innehavet av byggnader och lokaler, samt omfattande transport-

² Intervjucitat Nulägesbeskrivning Luleå stift 2021

³ Se Nulägesbeskrivning Luleå stift 2021

⁴ Intervjucitat nulägesbeskrivning Luleå stift 2021

verksamhet inte minst inom begravningsverksamheten.

Energieffektivisering (där även minskning av lokalyta är en del) i kombination med solceller kan bli en viktig strategisk satsning för att garantera en fortsatt verksamhet, utan tyngden av höga eller kraftigt varierande elpriser.

Laddinfrastrukturen i Norrbotten och Västerbotten måste byggas ut för att vi ska kunna fasa ut fossilt bränsle, dock skiljer sig förutsättningarna mellan norra och södra Sverige sig markant åt i avstånden mellan samhällen och särskilt måste arbetsmiljörisiker beaktas i val av bränsle till fordon som måste färdas långa sträckor under vinterhalvåret. En viss inblandning av biobaserade bränslen som HVO 100 kommer att vara nödvändigt.

Målbild

- Alla församlingar arbetar med energieffektivisering i sitt fastighetsbestånd.
- Solceller bidrar till att minska beroendet av inköpt el och sänker församlingarnas kostnader för inköp av el.
- Transporter inom Luleå stift effektiviseras och utförs huvudsakligen av fordon med förnyelsebara bränslen.

Mål år 2022–2025

- Senast december 2025 ska den samlade inköpta energin (el) från samtliga byggnader inom Luleå stift ha minskat med 10 %. Basår 2019.
- Senast december 2025 ska antalet installerade solcellsanläggningar inom Luleå stift tredubblas från basår 2020.
- Luleå stift ska verka för att församlingarna ställer om till fossilfria transporter och därigenom minskar sin klimatpåverkan i linje med "Färdplan för klimatet".

KLIMATANPASSNING

Klimatförändringarna kommer att fortskrida under lång tid, även om vi idag slutar att släppa ut koldioxid och andra klimatgaser. I norra Sverige beräknas effekterna bli varmare somrar och vintrar, ökad nederbörd, ökad risk för värmebölja samt fler dagar med nollgenomgångar i inlandet med ökad risk för frostsprängningar på byggnader. Risken för skador på och inuti kyrkor och andra byggnader ökar. Svenska kyrkans kyrkobyggnader, kyrkliga inventarier och begravningsplatser omfattas av kulturmiljölagen. Kyrkan har således en lagstadgad skyldighet att säkra kulturarvet för framtiden.

Med högre risk för värmeböljor och ökad luftfuktighet ökar även behovet av en klimatanpassning för mänskliga aktiviteter som under gudstjänst eller vid arbete på kyrkogårdarna.

Målbild

- Såväl kulturarv som människor i Luleå stift skyddas från negativa effekter som kan uppkomma från klimatförändringar.

Mål år 2022–2025

- Stiftskansliet ska senast 2023 ha genomfört en analys av klimatförändringarnas effekt inom Luleå stift.

KEMIKALIEHANTERING

Utsläpp av kemikalier i miljön är en källa till förlusten av biologisk mångfald, där den nu sker i snabb takt när det kommer till antalet insekter, fåglar och fjärilar. Som människor är vi beroende av bland annat pollinerande insekter för vår livsmedelsförsörjning.

Kemikaliehantering regleras genom flera olika lagar – bland annat Miljöbalken och REACH-förordningen. Med ett aktivt kemikaliearbete ser vi till

att ersätta alla miljöfarliga kemikalier till hållbara alternativ för att värna om den biologiska mångfalden.

Målbild

- Inga miljöfarliga kemikalier används av församlingar inom Luleå stift.

Mål år 2022–2025

- Senast december 2023 ska alla församlingar aktivt använda ett kemikaliehanterings-system.

INKÖP OCH CIRKULÄR EKONOMI

Inköp och upphandling berör flera hållbarhetsområden som mänskliga rättigheter, biologisk mångfald och klimat. Luleå stifts församlingar köpte under år 2020 varor och tjänster för sammanlagt 355 miljoner kronor. Det gör kyrkan till en betydelsefull aktör, där vi kan göra skillnad för en hållbar omställning – exempelvis vilka slags livsmedel vi väljer.

Varor som konsumeras i Sverige produceras i de allra flesta fall i låginkomstländer, som har betydligt lägre krav på exempelvis miljöfrågor och arbetares rättigheter än Sverige. Om man som församling ska säkerställa att de varor och tjänster man köper

har producerats på ett sätt som värnar hållbarhetsfrågor som till exempel mänskliga rättigheter, så måste församlingen själv kartlägga och ställa krav på sin leverantörskedja – vilket är en komplicerad och tidskrävande uppgift.

I Svenska kyrkans gemensamt upphandlade ramavtal ställs höga hållbarhetskrav på leverantörerna samtidigt med krav på fördelaktiga priser för församlingarna. Med kyrkans krympande inkomster blir resurshushållning centralt, där det finns stora möjligheter att församlingar i framtiden kan samarbeta än mer genom att tänka cirkulärt.

Målbild

- De största leverantörerna till församlingar inom Luleå stift hållbarhetskontrolleras systematiskt.
- Leverantörer med ramavtal är det första valet inför inköp och upphandling inom Luleå stift.

Mål år 2022–2025

- Luleå stift ska verka för att nationellt upphandlade ramavtal senast december 2025 utgör minst 50 % av de största leverantörerna till församlingar med basår 2020.
- Luleå stift ska senast till december 2023 ha utarbetat metoder för att bedöma hållbarhetsrisker kopplat till leverantörer utan ramavtal.
- Luleå stift ska verka för att öka möjligheterna till återbruk inom stiftets församlingar.

Prästlönetillgångarna

Prästlönetillgångarna är stiftsliknande tillgångar som enligt lag⁵ har till ändamål att bidra till de ekonomiska förutsättningarna för Svenska kyrkans förkunnelse. Prästlönetillgångarna är inte en del av Svenska kyrkan, utan de är fristående, självstän-

diga juridiska personer. I kyrkoordningen framgår att prästlönetillgångarna ska förvaltas stiftsvis. Det innebär att stiftsstyrelsen i Luleå stift tillika är styrelse, och därmed förvaltningsansvarig, för prästlönetillgångarna i Luleå stift.

⁵ Lag om Svenska kyrkan

Ansvar för prästlönetillgångarna innebär ett kapitalförvaltningsuppdrag där målet är att skapa bästa möjliga uthålliga totalavkastning. Förvaltningen ska ske på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar. Förvaltningen ska vara så effektiv som möjligt. Prästlönetillgångarna ingår i Svenska kyrkans "Färdplan för klimatet" med mål om bland annat ökad klimatnytta.

Prästlönetillgångarna i Luleå stift uppgår till ett värde av drygt 900 mkr och består av historiska skäl i stor utsträckning av skog och mark. Årligen delas cirka 6 mkr ut till församlingar i Luleå stift och lika stort belopp går till Svenska kyrkans gemensamma utjämningsystem.

KAPITALFÖRVALTNING

Det är viktigt att kapitalförvaltningen är hållbar – vilket innebär att det finns en balans mellan kravet på bästa möjliga uthålliga avkastning och eventuella sociala och miljömässiga konsekvenser av investeringen. En förvaltning som inte genererar avkastning är lika ohållbar som en förvaltning som bara genererar avkastning utan att ta ansvar för konsekvenserna av investeringen. Det är således en central fråga att hitta en god balans mellan dessa perspektiv.

Målbild

- Att säkerställa god avkastning och samtidigt på bästa sätt bidra till en hållbar utveckling.

Mål 2022–2025

- Finansiella placeringar ska kännetecknas av ett stort fokus på hållbarhet, där investeringar i kyrkans gemensam Ethos-fonder fortsatt är grunden, men där även andra typer av hållbarhetsinriktade investeringar bör övervägas.
- Verka för höjda priser för skog som hanteras med hög ambition avseende klimat och hållbarhet.
- Kartlägg och analysera strategiska, taktiska och operativa konsekvenser av certifiering enligt FSC i syfte att ansluta prästlönetillgångarna till certifieringssystemet.

KLIMAT

Prästlönetillgångarnas skogar binder koldioxid och fungerar därför som en naturlig kolsänka och arbetet fortsätter med att öka klimatnyttan i skogsbruket. En del i arbetet är att prästlönetillgångarna i Luleå stift har initierat ett arbete tillsammans med forskningsinstitutet Skogforsk i syfte att göra en analys av skogsförvaltningens möjligheter och risker kopplat till de pågående klimatförändringarna.

Målbild

- Bästa möjliga klimatnytta utifrån prästlönetillgångarnas uppdrag och Svenska kyrkans grundläggande värderingar.

Mål 2022–2025

- Analysera möjligheter och utmaningar kring att i framtiden, i högre grad än idag, påverka (till exempel genom val av kunder eller krav på kunder) vilka slutprodukter som blir resultatet av skogsförvaltningen.
- Skapa verktyg för styrning genom att kartlägga klimatbelastningen i skogs- och markförvaltningens värdekedja fram till att olika typer av slutprodukter och deras substitutionseffekt (till exempel virke, biobränsle, papper, förpackningar).
- Uppmuntra innovation med hållbarhet som fokus i de branscher där skog är eller kan bli en viktig produkt ut hållbarhetsperspektiv.
- Vid målperiodens slut ska det finnas produktion eller planerad produktion av solenergi på prästlönetillgångarnas mark. Målet bör vara att cirka 20 hektar lämplig mark identifierats vilket skulle leda till en produktionskapacitet på cirka 10 Gwh per år.
- Under målperioden ska en kartläggning genomföras i syfte att identifiera torvmark för återvätning.

BIOLOGISK MÅNGFALD

Totalt förvaltar prästlönetillgångarna i Luleå stift ungefär 60 000 hektar mark, varav det bedrivs skogsbruk på 32 000 hektar. Arbetet med hållbarhetsfrågor är en naturlig och viktig del i den löpande verksamheten. Det kan handla om frågor om skogsbruks-certifieringar och miljöledningssystem, allt för att bedriva ett skogsbruk med stor hänsyn till miljövärden.

Prästlönetillgångarna har att balansera klimatnyttan som skogsbruket ger med utmaningen att upprätthålla den biologiska mångfalden, samt att uppfylla uppgiften att ge största möjliga avkastning.

Målbild

- Prästlönetillgångarna bedriver ett systematiskt arbete i syfte att säkerställa biologisk mångfald i skog och mark.

Mål 2022–2025

- Genomföra ett arbete med att analysera befintliga mark- och skogsområden som frivilligt avsatts, och potentiella nya områden för frivillig avsättning. Detta i syfte att säkerställa att områden med höga naturvärden och/eller biologisk mångfald sparas. En särskild satsning görs för att synliggöra minst fem av dessa områden.
- Samarbeta med relevanta myndigheter för att identifiera marker som bör restaureras.

Uppföljning och perioden 2026–2030

Att fastställa en hållbarhetsstrategi som ska vara styrande i fyra år är utmanande. Kunskapsläget och verksamheter kopplade till hållbarhet i allmänhet, och klimatfrågor i synnerhet, utvecklas mycket snabbt. Det är därför viktigt att löpande utvärdera såväl själva strategin som arbete kopplat till strategin i syfte att säkerställa dess relevans.

Identifierade behov av revidering av strategin ska presenteras för stiftsstyrelsen.

Uppföljning och utvärdering av hållbarhetsstrategin och stiftets arbete kopplat till detta ska ske som en del i arbetet med att utforma strategin för år 2026–2030.